

Leħen is-Socjetà Mużikali
San Lawrenz
Belt Vittoriosa A.D. 1883

Welcome to BeBirgu!

BeBirgu

BeBirgu is Birgu's newest place to be!
Situated in the completely renovated
SAN LAWRENZ Band Club at the Victory Square.

BeBirgu welcomes you every day of the year
for drinks and great food
served in a European Brasserie setting
with a nice lounge style open air patio.

BeBirgu, San Lawrenz Band Club
Victory Square, Birgu

Tel: 77220077 | E-mail: Ed@bebirgu.com

Olde City Pub
is the Best

Restaurant, Take Away & Pizzeria

Prop. Michael Darmanin

99, St Lawrence Street, Vittoriosa

Tel: 21 663 614

Fava Woodworks Co. Ltd.

KW 17B, Corradino Industrial Estate, Paola

Tel: 2182 7650

Manufacturers of all types of Wooden Mouldings

*Showrooms at the Factory and
80, St. Joseph High Road, Hamrun*

SPECIAL PRICES FOR FURNISHED FLATS OWNERS

Kejkijiet ghall-Parties tat-tfal

Agtzel bejn Bob the Builder, Barbie, Dora,

Princess, Superman, Hello Kitty, etc.

Cempel lil Steffi fuq 99426970 jew

e-mail: steffibugeja@yahoo.com

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Messagg tal-President

Bjorn Callus

Minn sena ghal sena dejjem Awissu, u tasal il-Festa tant għażiża għalina. U wara sena stennija, u hidma, bħal donnha tgħaddi f'teqba t'għajnej! Sena xogħol li jissarraf f'dawk il-jiem ta' celebrazzjoni u sodisfazzjon, imma forsi nhossuhom itiru wisq malajr. Pero` allahares ma jkunx hekk, inkella ma tasalx ohra! U hekk hu hbieb, bil-kemm għadna kemm ġejna lura f'taghħna u qbadna r-ritmu ta' xogħol li ma tfajnhix harsitna fuq is-sena u l-festa li gejja. Quddiemna għandna sena speċjali, sena fejn ser niċċelebraw il-200 sena minn meta l-Parrocċata tagħna ingħat it-titlu ta' Kollegġjata. Nitħibsem meta nħares lejn il-festa li ghaddiet u b'sodisfazzjon u kburija nħid li għal darb'ohra rega' kellna festa kbira. Bdejna bil-kbir fit-30 ta' Lulju biċ-ċelebrazzjoni speċjali 75 Sena Lura f'Beltħna, u spicċajna sal-marċ uniku tal-ghadha tal-festa. 13 il-ġurnata ta' Festa bejn marci u attivitajiet. M'iżihiex cajta! Kburu nħid li l-poplu Vittoriosan attenda bi ħgaru ghall-festa titulari kollha. Bil-fors tipaxxa meta tiftakar fl-ispettakli li t-tellgħu, jiġifieri Symphony of Lights, Vittoriosa in Festa u La Notte di San Lorenzo. Apparti s-suċċess tagħhom, l-ammont ta' nies li nghaqdu magħna kien inkredibbli. Mbghad xi nħidu ghall-marċi u ghall-purċiżjonijiet li saru? Verament Festa kompluta!

Hawnhekk nixtieq niħu suntu żgħar. L-ewwel nett, ma nistax ma nirringrażżjax lill-Komunita` Bormiżha ghall-mod kif ingħaqdet mal-Komunita` Vittoriosana fiċ-ċelebrazzjonijiet tat-30 ta' Lulju. Hdimna flimkien bhala katina wahda speċjalment l-għaqdiet kollha nvoluti u nemmen bis-shieħ li illum għamilna eżempju ta' kif meta titwarra b'rivalita` eċċessiva u bla sens, jistgħu jsiru affarrijiet kbar. Dan kollha ser ikun reċiprokat fis-16 ta' Novembru li ġej, fejn min-naha tagħna ser nonoraw bl-ikbar impenn l-istedina li saritilna permezz tas-sehem tal-Banda tagħna. Żgur li ser tkun okkażjoni fejn ser nkomplu nsahħu r-relazzjonijiet ta' bejnietna. U dan mingħajr l-ebda pretenzjonijiet ta' konvenjenza imma bl-ikbar onesta`.

It-tieni punt li xtaqt nirrimarka fuqu kien is-sehem tal-Banda tagħna fil-Festa. Daqqnejha b'kolloks 8 servizzi bejn it-30 ta' Lulju u l-11 t'Awwissu. L-impenn mill-Kummissjoni Banda, bandisti tal-post u surmastrijiet deher biċ-ċar u ta l-frott tiegħu, hekk kif il-Banda Vittoriosana San Lawrenz dejjem harġet bl-unuri, speċjalment fil-programm mužikali mill-aqwa li ttella'. Minn qalbi prosit u grazzi, ghax il-Banda tal-Birgu harġet bl-unuri kollha. U fid-dawl ta' dan kollha, forsi wieħed jistaqsi kif possibbi jiġu

ċċelebrati festi ikbar is-sena d-dieħla? Iva hbieb, dejjem p o s s i b b l i l i n k a b b r u l-festa. Fejn hemm l-ghaqda hemm is-sahħha, u f l i m k i e n mal-ippjanar tal-proġetti, tal-organizzazzjoni u b'kordinament tajjeb, ser nkunu qed nagħmlu għal darb'ohra festi kbar. Min-naha tagħna, l-impenn m'hux ser jonqos qatt. Anzi dejjem ser nkunu protagonisti. Proġetti għandna diversi, ideat għandna wkoll, u dawn ser nkunu qed npoġġuhom fuq il-mejda flimkien mal-kolleġi u hbieb tal-Kunitati l-ohra sabiex flimkien, tim wieħed, nerġġu niktbu l-istorja f'Beltħna.

Fit-gimħat ilu, is-Sejjoni Żgħażagh Palmiżi organizzat il-laqgħa generali annista tagħha gewwa Palazzo Huesca. Had fost hafna nattendi għal din il-laqgħa u nsegwi d-diskussjoni. Bla ma trid tirrealizza kemm il-Festa hi mwahħħda gewwa fina, gewwa qalbna. Hargu diversi ideat interessanti u forsi wkoll innovativi, u tajjeb li wieħed jahseb u jixtarr ffit fuqhom. Biss iktar minn hekk, apprezzajt mmens l-istedina li saritli sabiex nagħmel diskors f'din il-laqgħa. Emfasizzajt kemm l-impenn u l-volontarji huma importanti biex il-Festa tkun suċċess, kif ukoll li l-każin tagħna hu d-dar naturali tal-Palmiżi. Spiegajt li nemmen li team b'saħħtu ma jiġi ffurmat waqt il-laqgħat, imma waqt frekventazzjoni socijal u hawnhekk fejn heġġi liż-żgħaż-żejt tagħha.

Minn qalbi nirringrażżja lil kull min kien ta' sostenn fil-ġranet tal-Festa. Nistieden ukoll l-i dawk li forsi qagħdu pass lura biex jagħmlu dak il-pass 'il-quddiem. Kull ghajnejha hi apprezzata. Wara kolloks, biex nwettqu dak kollu li rridu nagħmlu, hemm bżonn is-sostenn ta' kulhadd. Ghaldaqstant grazzi hbieb, u nkomplu niltaqgħu fl-aktivitajiet u fil-hidma li ġejja, f'din il-mixja lejn sena speċjali. Flimkien biss nistgħu nagħmlu festi kbar. Tislījet.

Werrej

Il-Kelma tal-President.....	3
Festa kbira ta' Għaqda.....	5
Kellna Festa Kompluta?.....	6
Avviżi u aktar.....	7
L-aqwa tal-Festa bir-ritratti.....	8/9
Għalina n-Nisa.....	10
Eric Satie.....	11
Wiċċ imb'wiċċ ma' Charles Callus.....	12/13
Attivitajiet Settembru/Ottubru.....	14

Editur

Simon Farrugia

Riklam

John Attard
Simon Farrugia
Lawrence V. Farrugia

Proof Reading

Bjorn Callus

Ritratti

Melvin Degiorgio
Noel Gauci
Lawrence Parascandolo
Elton J. Randich
Gabriel Treeby Coleiro
Andre Xuereb

Ritratt Faċċata

Il-faċċata ta' Palazzo Huesca tispikka qalb l-armar rikk u uniku li toffri

1-Festa ta' San Lawrenz
fil-Belt Vittoriosa

Stampat

BONNICI'S
PRESS Est. 1924

36, Triq San Pawl, Valletta
Tel: 2122 4607 Mob: 9987 0603
E-mail: emibonni@gmail.com

PJAZZA REGINA VALLETTA

Everybody's Centrepiece

DELICATA
Family Winemaker
Since 1907

Festa kbira ta' għaqda

minn Simon Farrugia - Segretarju

Għadna kemm hriġna minn xahar impenjattiv hafna fejn iċċelebrajna bil-kbir il-Festa tal-Patrun tal-Belt Vittoriosa San Lawrenz. Xi kultant nassumi li meta tkunu qed taqraw dan l-artiklu tghidu mela dawn kolloks bil-kbir jagħmlu. Imma dik hija l-verita li l-Festa ta' San Lawrenz hija kalamita li tiġibed in-nies lejha.

Laqatni kumment li ghaddha persuna li għamilt konoxxa tiegħi il-ġimġha li ghaddiet fejn dan qal li kull meta jkun hemm xi haġa abbinata ma' San Lawrenz tara folol kbar ta' nies. U biex inkun għidt kolloks dan mhux minn xi rahal żgħir imma miż-Żurrieq, rahal meqjuż bhala bennienā tal-Festi.

U hawn xtaqt nidhol ghall-avveniment storiku li seħħi nhar it-Tlieta 30 ta' Lulju meta l-istatwa ta' San Lawrenz ingiebet lura mill-Kolleġġjata ta' Bormla għal dik tal-Birgu. Min qatt stenna li ser ikun hemm dawk in-nies kollha fil-Pontifikal Solenni u aktar u aktar fil-purċiessjoni. Kemm kienet suċċess il-purċiessjoni fejn rajna Kapitli, Baned u Kumitat jikkordinaw flimkien fi spiritu ta' festa u ta' għaqda. Ghax ahna dejjem konna l-paladini tal-Għaqda mhux nippriedkaw mod u nagħmlu mod iehor. Issa qed inharsu 'l-quddiem biex nhar is-Sibt 16 ta' Novembru wara stedina li saritilna żmien ilu mill-Kumitat Organizzattiv tal-75 Sena 'Taht Harstek Nistkennu' nieħdu sehem fil-Belt Cospicua.

Meta nhares lura lejn il-Festa li ghaddiet b'sodisfazzjon nħid li lhaqna t-tragwardi kollha. Il-Banda tagħna hadet sehem bi tmien servizzi matul dawn il-ġranet, hawn baned li dak huwa t-total ta' servizzi ta' sena shiha. Tagħna s'issia 31 servizz. U mhux il-kwantita` biss imma l-kwalita'. Il-programm tas-7 t'Awwissu, fl-akbar Pjazza f'Beltnejha, fil-Pjazza fejn isiru l-avvenimenti maġġuri kollha kien ta' livell għoli. B'tema originali mhux riċiklata taħt l-abbilta tas-Surmast Direttur Jonathan Abela l-Banda tat-rendiment eċċellenti. Mhux ta' b'xejn li s-7 t'Awwissu appartu li l-ġurnata ghanda l-isem bhala 'Vittoriosa in Festa' imma tisma lin-nies jghidu li dan huwa l-jum iddedikat lill-Banda tal-Birgu

Il-marċi tal-briju kienu kollha mimilja nies u b'imgieba eżemplari. Anki l-atmosfera li kkrejajna wara l-marċ fil-bitha ta' Palazzo Huesca kienu unika u apprezzajt ukoll li kulhadd ġab ruhu bl-ahjar mod meta tikkunsidra c-ċirkostanzi kollha. Insomma jekk trid tara Festa kompluta post wieħed il-Belt Vittoriosa u ovvjament fl-ewwel ġanġet t'Awwissu.

Bħala Każin kellna l-lussu wkoll li nżanżu pittura kbira ta' San Lawrenz jfejjaq il-morda xogħol l-artist ċelebri Pawlu Camilleri Cauchi. Din qiegħda issa biex titgawda fl-Arkivju ż-Żgħir ta' Palazzo Huesca fejn din il-pittura ġiet gentilment regalata lilna mill-President Onorarju Conrad Baldacchino.

Harsitna issa tmur lejn is-sena li ġejja fejn din mistennija li tkun wahda impenjattiva hafna. Apparti l-proġetti li digħi għandna f'mohħna, fis-sena 2020 ser inkunu qegħdin niċċelebraw il-200 sena mindu l-Parroċċa tagħna nghat-tit-tu ta' Kolleġġjata. U fejn jidħlu avveniment speċjali bhal dejjem il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tkun hemm dejjem. Dejjem partecipati f'kull attivitā kemm Parrokkjali kif ukoll Ċivili. Ghax dak li jagħmilha l-Banda tal-Birgu. Bil-fatti u bil-provi.

Il-Kumitat digħi ltaqa' darbejn minn wara l-Festa u qed ihejj Programm ta' hidma u attivitajiet għal matul din is-sena. Biex naslu bhal dejjem irridu l-ghajjnuna ta' kull wieħed u wahda minnkom. Importanti li meta nfittxu nsibukhom hemm. Ahna nfasslu l-pjan u t-triq imma mingħajr il-koperazzjoni tagħkom m'ahna xejn. Dan bħal meta qisek qed tħid li tipprova tagħmel minn kolloks biex tagħmel festa imbagħad in-nies ma' jikkonkorru.

Għaldaqstant ejjew inkomplu nahdmu flimkien sabiex dak li niżraw matul is-sena nahsdu fl-ahhar ġanġet ta' Lulju u fl-ewwel ġanġet t'Awwissu. Dak huwa s-sodisfazzjon tagħna li qegħdin hawn biex inservu.

Laqgħa Generali Statutorja

Nhar il-Hadd 29 ta' Settembru, 2019 fil-11am ser issir
Laqgħa Generali Statutorja għall-Bandisti u
Membri Propjetarji tas-Soċjetà
flimkien mal-Kumitat Ċentrali.
Napprezzaw li kulħadd jattendi

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Kellna Festa Kompluta?

minn Patri Martin Mamo OFM Cap.

Fuq kull fomm ta' kull Lawrenzjan Vittorjozan, tinstema l-espressjoni; **'Kellna festa kompluta!'** Jekk il-festa tfisser, armar mill-aqwa, nar, briju, kažin lussu, knisja ġoġjell, priedki sbieħ... inwieġeb li iva, ovvja li kellna festa kompluta. Imma jekk nibqa' nistaqsi fit lili nnifsi u nghid, qerejt f'din il-festa, smajt quddies u tqarbart f'Jum San Lawrenz? Hemm xi nwieġeb?

Meta int tirċievi s-sagament tal-Qrar u tal-Ewkaristija, minkejja li jkollok xi ftit inkwiet fil-familja jew mard, jew minkejja li tkun ghaddej minn żmien ieħes ta' biki minhabba xi mewt ta' xi hadd ghaziz għalik, int tesperjenza dak il-ferħ ġewwieni, li ebda xorba jew kumpanija tal-ħbieb, ma jirnexxielhom inisslu fik.

Jekk ma kellekx l-opportunita` biex tersaq lejn is-sagament tal-qrar u t-tqarbin f'dawn il-ġranet, il-festa ta' San Lawrenz għalik tkun ġiet u ghaddiet u int bqqajt fejn kont. Imma veru li qed nghid? Illum nixtieq inkellimkom ftit fuq il-qrar, li bhal donnu naqqas ftit mill-popolarita` tieghu. Nistqarr magħkom, li jien, lil shabna li hemm fil-Faċilita` Korrittiva ta' Kordin, fuq dawn is-sagamenti l-aktar li nishaq magħhom, ghax huma is-sagamenti li jagħmluk hieles tassew.

Ġesu qal, " Hudu l-Ispirtu s-Santu. Dawk li taħfrulhom dnubiethom ikunu mahfura, u dawk li żżommuhom lhom ikunu miżmuma." Ģw20:21-23.

Santu Wistin jghid, "meta int tmur tqerr, jibqgħu wahidhom it-tnejn, il-miżerja u l-miżerikordja." Dawk li jersqu għas-sagament tal-qrar jirċievu mill-ħniena t'Alla, l-mahfra ghall-offizi li jkunu ghamlulu, u minnufihi jiġi rikonċiljati mal-knisja li huma jkunu darbu bi dnubiethom, u li permezz tal-imhabba, tal-eżempju tajjeb u tat-talb, thabrek ghall-konverżjoni tagħhom" Konċilju Vatikan II. Lumen Gentium. 11.

Tibzghux mill-qrar għeżeż hbieb. Meta wieħed ikun għadu qiegħed jistenna biex iqerr, ihoss il-mistħija tad-dnub, imma meta wieħed itemm il-qrara tieghu, johrog hieles, mahfur, safi u hieni. Dan hu s-sabih tal-qrar. Huwa Ĝesu` innifsu li jilqek għandu b'tant imhabba u mhux is-sacerdot innifsu. Aghmel il-qalb u mur qerr. Ma tkunx qed tikxf lilek innifsek mas-sacerdot innifsu imma tilkxen dñubek m'Alla stess. Il-qrar huwa festa sabiha m'Alla, celebrazzjoni ta' rikonċiljazzjoni. Dan mhux mument ta' ġudizzju imma mument ta' laqgħa m'Alla li jahfer kull dnub ta' kull bniedem li ma jagħji jidu jaħbi. Il-ħniena tieghu. Mhux xi magna tal-hasil biex tneħhi t-tbajja imma laqgħa mal-Missier li jgħaqqad, jahfer u jagħmel festa. Ejjew nirfsu l-ghatba ta' din il-ħniena t'Alla li qatt ma jgħiġi jahfer, qatt ma jgħiġi jistenna. U ahna s-sacerdoti kif kien qalilna l-Papa Frangisku fil-Bolla Misericordia Vultus 17; ahna l-imsejhin biex inkunu dejjem f'kull sitwazzjoni, u minkejja kollox, is-sinjal tal-primat tal-ħniena. Mezz sempliċi li minnu tasliħna l-qawwa li tfejjaq huwa l-qrar. L-Isqfijiet Maltin fl-ittra pastorali li kienu kitbu għar-Randan 2016 kien tennew li meta permezz tal-qrar il-bniedem iduq il-benna tal-ħniena ta' Kristu, hu jibda jintebah bil-kruha tad-dnub u jibda jhoss l-indiema u jikkonverti. Il-qaddis San Girgor Nazjanzenu qal li l-qrar huwa t-tieni magħmudija, il-magħmudija tad-dmugħ.

Alla dejjem qiegħed hemm qabilna, ilu minn dejjem ifittixna u hu li jsibna l-ewwel. Forsi xi hadd minnkom għandu x-itaqqal lil qalbu u jahseb: għamilt hekk, jew għamilt dan in-nuqqas... Tibżgħux!!! Hu qed jistenniekom. Hu Missier: dejjem jistennien!!! Kemm hi haġa sabiha li fis-sagament tar-Rikonċiljazzjoni niltaqgħu mat-tgħannieqa hanina tal-Missier, niskopru l-konfessjonarju bhala l-post tal-ħniena. Hadd m'għandu jithallha barra mill-ħniena t'Alla. Kemm hi kbira l-imhabba li biha jħares lejna Ĝesu'! B'liema mħabba hu jfejjaq il-qalb midimba tagħna! Qatt ma jbezzgħlu dnubietna. Nahseb fl-iben il-hali li meta jiddeċċiedi li jerġa' lura għand missieru, joqghod jahseb x'diskors ha jagħmillu, imma l-Missier bil-kemm iħallih jitkellem, jgħannu miegħu Lq15:17-24. Hekk jagħmel Ĝesu` magħna. "Missier għandi hafna dnubiet..." Imma Hu jkun kuntent jekk int tmur: se jgħannqek miegħu b'hafna mħabba! La tibzax"... ma ninsewx li Alla kollo jahfer u Alla dejjem jahfer. Ejja ma nghajjewx nitolbu mahfra. Il-Papa Benedittu XVI f'laqgħa kateketika mat-tfal li kien r-ċevew l-ewwel Tqarbina fl-2005 kien ġabilhom l-eżempju prattiku tad-djar tagħna u qallhom li kif ahna inżommu djarna nodfa għax dejjem nahslu u nfarfru, hekk ukoll ruħna.. Il-qrar huwa mezz biex inżommu ruħna nadifa.

Għeżeż, filwaqt li nerġa ntensi l-prosit tieghi minn qalbi tal-festa kbira li għamilna lil Lorenzu tagħna, nibqa' fuq l-istess tema tieghi tal-qrar u nispicċa bi kwotazzjoni minn Salm 103:3-4. "Hu li jahfer dnubietek kollha, ifejjaq il-mard tiegħek kollu, jidfi lil hajtek mill-qabbar, ihaddnek bit-tjeiba u l-ħniena."

Kunu Mberkin.

Fr Martin Mamo OFMCap.

Soċjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Inawgurata pittura ġdida

Nhar is-Sibt 3 t'Awwissu f'Palazzo Huesca, sede tas-Soċjetà Mužikali San Lawrenz sar ir-riċeviment annwali tal-Festa. Attendew diversi personalitajiet distinti ewlenin fost dawn is-Sindku tal-Birgu s-Sur John Boxall, il-Wisq. Rev. Arcipriest Carmelo Busuttil u Membri tal-Kapitlu, rappreżentanti tal-għaqdiet tal-Birgu, Bandisti, Membri u benefatturi tas-Soċjetà. Saru diskorsi mill-President tas-Soċjetà s-Sur Bjorn Callus, l-Arcipriest u s-Sindku li awguraw l-Festa t-Tajba lill-Vittoriosani kollha.

Wara saret l-inawgurazzjoni tal-pittura xogħol l-artist Pawlu Camilleri Cauchi fejn dan kien il-progett ewleni ta' din is-sena. Din inkixxfet mill-President tas-Soċjetà flimkien mas-Sur Conrad Baldacchino, President Onorarju li sponsorja din il-pittura.

#ilbandatalbirgu

KLA

IS-SIBT
05.10.2019
mit-8:00pm 'l quddiem
fuq is-Simenta

Starter

Main course
Hut / Laham / Tigieg

Deżerta u Tazza Nbid

Prezz €15.00

Soċjetà Mužikali San Lawrenz

Għall-booking iċċekkaw l-ġidu u l-ġadu fuq 79617288

Ġita għal Sqallija

Tlett ijiem bejn is-Sibt 2
u t-Tnejn 4 ta' Novembru, 2019
mas-Soċjetà Mužikali San Lawrenz, Belt Vittoriosa

Inżuru Acireale, Acitrezza, Acicastello, Catania,
Sicilia Outlet Village u Porte di Catania

Prezz: €285 *
jiskħudi

- Titjira bl-Air Malta: fuq is-Sibt kmieni filghodu u hora t-Tnejn tard filgħaxja
- Lokanda fuq bażi Bed & Breakfast
- Trasport go Sqallija

Postiġjet limitati - bookings fuq bażi ta' first come first served
u jisru ma' Simon Farrugia u Eugenio Pellicano flimkien ma' depositu ta' Ciroo għal kull persuna

Għal aktar informazzjoni ċomplu fuq 9949 7734
*Pola tal-assikurazzjoni minn inkla

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Akkademja Mužikali
fl-okkażjoni
tal-75 Sena Anniversarju
mill-miċċa lura f'Beltna
tal-Istatwa Titulari -
Il-Hadd 28 ta' Lulju, 2019

Il-Banda Vittoriosana
San Lawrenz fil-Belt Cospicua
takkumpanja l-istatwa
Titulari ta' San Lawrenz -
It-Tlieta 30 ta' Lulju, 2019

S
A
H
H
A

Bħala parti mill-proġett
tal-Aġenzija Żgħażagħ
'Nibnu futur fid-direzzjoni'
il-Banda Vittoriosana San Lawrenz
tellgħet Programm Mužikali
fuq iż-żuntier tal-Knisja -
L-Erbgħa 31 ta' Lulju, 2019

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

P

A
L
M
I
Ż

A

*Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz
bil-bandisti tal-post tagħha
ddooq waqt il-Quddies fl-ewwel
ġurnata tan-Novena -
Il-Hamis 1 t'Awwissu, 2019*

*'Vittoriosa in Festa'
bit-tema 'A Musical Odyssey' -
Programm ieħor suċċess
fl-akbar Pjazza
tal-Belt Vittoriosa -
L-Erbgħa 7 t'Awwissu, 2019*

*Il-Marċ il-Kbir tal-Antivigilja -
Mhux insejħulu kbir
iżda huwa kbir -
Il-Hamis 8 t'Awwissu, 2019*

Tagħrif mill-Kċina

minn MaryRose Gauci

Għażin bil-brunġiel u l-bacon

Ingredjenti:

400 g għażin penne
2 mgharef žejt taż-żebuga
500 g brunġiel, imqatta' dadi żgħar bil-qoxra b'kollo
2 basliet, imqattgħin irriq
4 sinniet tewm, imqattgħin
100 g bacon, imqatta'
8 tadamiet, imqaxxrin u mqattgħin
Mgharfa kunserva
150 ml inbid ahmar
200 ml stokk tal-haxix jew tat-tigieġ
Kuċċarina Oregano mnixxef
2 mgharef habaq frisk, imqatta'
250 g mozzarella, imqattgħha dadi żgħar
Żejt taż-żebuga, biex isservi

Metodu:

Sahhan iż-żejt f'taġen kbir u qalli għal 5 minuti l-basal, it-tewm u l-bacon. Imbagħad żid il-brunġiel u kompli qalli sakemm dan jibda' jirtab. Żid l-inbid u hallih jinxtorob kważi kollu, imbagħad żid il-kunserva u l-istokk, hawwad u żid il-polpa jew it-tadam, l-oregano, melh u bżar. Halli z-zalza tiftah tagħli, imbagħad sajjar fuq nar baxx għal madwar 30 minuta, jew sakemm iz-zalza tibda tagħqad.

Sadanittant, ghalli l-ghażin f'borma kbira fl-ilma bil-melh. Saffi l-ghażin u żidu maz-zalza. Żid il-mozzarella u l-habaq u erga' hawwad. Servi bi ftit žejt taż-żebuga fil-wiċċ.

Hawn se nagħtikom erba' metodi ħfief kif tistgħu tirriċċiklaw il-ħobż minflok tarmuh.

1. Hobż bil-butir tat-tewm: Dan it-tip ta' hobż ikun popolari hafna speċjalment fis-Sajf jew qabel xi ikla bhala appetizer. Ishaq 4 sinniet tewm u żidhom ma' 200 g butir u 2 mgharef tursin frisk imqatta' rqiq. Hawwadhom sew u idlek il-biċċiet tal-hobż jew bezzun bil-butir miż-żewġ nahat. Igħor il-biċċiet flimkien u geżwirhom f'biċċa foil kbira. Ahmi f'forn b'temperatura ta' 200°C għal 15-il minuta.
2. Hobż moqli stil Franċiż: Habbat 2 bajdiet u żid magħhom 25 g zokkor u kuċċarina trab tal-kannella (*cinnamon*). Dewweb mgharfa butir f'taġen, bill 4 biċċiet hobż tal-Franċiż miż-żewġ nahat fit-tahlita tal-bajd u aqlīhom fuq iż-żewġ nahat fil-butir sakemm jiħmaru. Servihom ma' frott frisk bhal banana, frawli jew *berries* u roxx fuqhom ftit għasel jew čikkulata mdewba.
3. Ftiet mixwi (*crotonis*) biex isservi ma' sopop jew insalati: Nehhi l-qoxra tal-hobż u qattgħu dadi żgħar. Pogġi fi skutella u roxxu bi ftit žejt taż-żebuga, melh, bżar mithun frisk u xi hxejjex aromatiċi li tiggosta u hawwad kollo flimkien sew. Sahħan taġen kbir fuq nar moderat u żid il-hobż. Qalbu kontinwament sakemm jieħu l-kulur minn kullimkien. Tista' wkoll tahmi l-hobż fuq tilar f'forn b'temperatura ta' 200°C għal madwar 15-il minuta u tqallbu sikwit.
4. Bruschetta: Ixwi l-hobż, idilku b'sinna tewm maqsuma u roxxu bi ftit žejt taż-żebuga. Fi skutella qatta' tadam sod u ġbejniet jew mozzarella f'dadi żgħar, żid ftit žejt taż-żebuga, melh ohxon, bżar mithun frisk u weraq tal-habaq frisk imqatta', u hallat kollo. Pogġi minn din it-tahlita fuq il-hobż mixwi u servi.

Erik Alfred Leslie Satie

jikteb Christopher Pisani - Arkivista

Festa kbira! Festa li l-Birgu kollu jquム fuq saqajh biha! Festa li ċċaqqlaq numru kbir ta' nies! Festa kompluta! Festa succcess! Festa li mingħajr ebda daqq ta' trombi u riklami, n-nies tigi bi hgara, tigi meta tiġi! Festa li haddiehor ihares biss jista' ghax qatt m'h ser ilahhaq magħha! Festa lezzjoni għal min jagħlaq ghajnejh u jghid li tiegħi l-isbah! Festa li tista' tghidilha Festa! Jien parix wieħed nagħti lil dawn t'għajnejhom magħluqin; ifħfu ghajnejkom ghax inkella malajek tibla xi xewka!

Erik Alfred Leslie Satie twieled fis-17 ta' Mejju tal-1866 minn Alfred Satie u martu Jane Leslie (Nee Anton). Ta' min jghid li missieru kien Franciż, iżda ommu kienet Skoċċiża. Erik twieled ġewwa Honfleur f'Normandija. Ta' 4 snin, il-familja Satie marret tgħix ġewwa Pariġi wara li missieru ġie offrut ix-xogħol ta' interpretu. Sentejn wara fl-1872, Jane mietet u b'hekk, Erik u huuh Conrad reġgħu marru lura Honfleur biex jħixu ma' nannithom. Hemm, Erik ingħata l-ewwel lezzjonijiet tal-mužika mingħand l-organista lokali. Ffit tas-snini wara, fl-1878, meta Erik kellel 12-il sena, nannithom mietet ukoll, b'konsewġenwa li l-ahwa Satie reġgħu ingħaqdu lura ma' missierhom f'Pariġi u mal-mara l-ġidu tiegħi. Peress li l-mara ġidda ta' Alfred kienet tgħallim il-pjanu, mhux esklu li din tat ukoll xi lezzjonijiet lil Erik.

Fl-1879, Erik dahal jistudja l-mužika fil-konservatorju ta' Pariġi. Ffit wara li dahal fil-konservatorju, mill-ewwel ingħata t-titlu ta' student mhux dotat. Georges Mathias u Emile Decombe kelhom kliem negattiv fil-konfront ta' Erik, tant li Decombe kien tah it-titlu tal-iktar student għażżeen tal-konservatorju. Snin wara Erik kien qal li Mathias kien insista mieghu li t-talent tiegħi mhux fil-pjanu iżda fil-kompożizzjoni. Wara sentejn u nofs barra mill-konservatorju, Erik ta' 19-il sena rega' dahal u għal darb' ohra, rega' halla warajh impatt ikra fuqu fejn jidhol studju. B'hekk, spicċa biex kellel jibda karriera militari. Għal darb' ohra, din il-karriera ma kelħixx hajja twila għax wara ffit xħur, spicċa biex ġie rrilaxxat mid-dmirijiet militari tiegħi wara li deliberament infetta lilu nnifsu bi bronkite.

Fl-eta' ta' 21 sena, fl-1887, Erik telaq lil missieru minn Pariġi u mar joqghod ġewwa Montmartre. Hemm hekk, iltaqa' ma' wieħed mill-hbieb kbar li kellel, il-poeta romantiku Patrice Contamine. Ffit wara, Erik kompla jippubblika l-kompożizzjonijiet tiegħi, bl-ewwel wahda tkun *Gymnopédies*. Ffit wara, nsibu kompożizzjonijiet ohra simili bhal *Ogives* u *Gnossiennes*. Kien ukoll f'dan iż-żmien li Erik għamel hbieb ukoll ma' Claude Debussy. Fl-1891, Erik kien uffiċċjalment il-kompożituru *maestro di cappella* tal-ordni bl-isem ta' Ordre de la Rose-Croix Catholique, du Temple et du Graal. Din kienet ordni li fi ffit kliem kienet ordni mażonika.

Fl-1893, Erik ingibbed lejn mudella u artista bl-isem ta' Suzanne Valadon. Wara l-ewwel lejl flimkien, Erik mill-ewwel ipproponiha biex tizzewgħu. Dawn ma żewġwix, iżda Suzanne xtrat id-dar ta' hdejn Erik. Milli jidher, Erik os sessjona ruhu fuqha, tant li nsibu diversi noti li kien jghaddilha b'ħafna tifħir fuqha. Tant kemm os sessjona ruhu fuqha li l-kompożizzjoni *Danses Gothiques* kienet inkitbet biex jikkalma mohħu milli jahseb il-hin kollu fuqha. Min-naha tagħha, Suzanne pingiet pittura tiegħu. Wara sitt xħur, Suzanne telqet mid-dar tagħha u halliet lil Erik wahdu b'qalbu maqsuma. Hemm min jghid li wara din ir-relazzjoni, Erik ma kellux relazzjoni ohra.

Fl-1893, Erik iltaqa' ukoll mal-ġuvni Maurice Ravel. Sal-ahhar tas-sena, Erik waqqaf dik li tisseqja Eglise Metropolitaine d'Art de Jesus Conducteur (*Metropolitan Art Church of Jesus the Conductor*). Din il-mossa kienet biex juri lis-soċċjeta' li hu kien kattoliku minkejja l-ordnijiet li kien issieħeb magħhom qabel. Hawnejk insibu ukoll il-kompożizzjoni tiegħi *Grande Messe* (li aktar tard bdiet tisseqja *Messe des Pauvres*).

Sa nofs is-sena 1896, il-finanzi ta' Erik kien sparixxew kollha, tant li kellel jiftexx akkomodazzjoni iktar irħisha minn dik ta' Parigi f' Arcueil. Sadattant, kien beda wkoll jikkorrispondi ma' huu Conrad kemm minħabba ragħunijiet pratti u anke finanzjarji. F'dawn l-ittri bejn l-ahwa, Erik kien anke stqarr li l-emozzjonijiet religjużi li

kellu kienu spicċaw kollha. Fl-1899, Erik kien qed jaqla x'jekol permezz ta' daqq tal-pjanu f'hanut tal-cabaret.

Fl-1905, Erik inkiteb fl-iskola Schola Cantorum de Paris mmexxija minn Vincent d'Indy biex jistudja il-kontrapunt. Din kienet sorpriza kbira kemm ghall-istudenti li kienu mieghu kif ukoll għal d'Indy. Din id-darba, Erik kien student rispettati ferm u dam jistudja iktar minn 5 snin gewwa din l-iskola. Fl-1908, ingħata ukoll l-ewwel diploma.

Karatteristika ta' Erik Satie li hija differenti minn kompożituri romantici

ohra bhal Wagner, hija li hu qatt ma kien jaqbel ma' li tema mužikali tiżviluppa f'tema ohra u b'hekk, la darba toħrog it-tema, m'hemmx għalfejn terġa' toħrog l-istess tema. Skond Erik, la darba esponnejt it-tema lil pubbliku, tħalli lux hin terġa' ssemma hielu. Rizultat ta' dan, ix-xogħolijiet tiegħu tal-kontrapunt huma kollha moderni u qosra.

Madwar is-sena 1920, Erik għamel kambjamenti kbar. L-ewwel ingħaqaq mal-grupp politiku soċċjalista radikali, u ffit taż-żmien wara, dahal membru mal-grupp Komunista. Ta' min isemmi li Erik

Satie kellel deliżju kemmnejn stramb. Go *filing cabinet* li kellel d-dar, kien izomm xi tahbiż żgħir u *cards* li kien jagħmel hu ta' bini immagħinarju li kien ikun magħml minn materjal ivvintat jew metal mhux tas-soltu. Mħux l-ewwel darba li kien iġib riklami fuq il-gazzetta ta' xi wieħed minn dawn il-bini, eżempju kastell taċ-ċomb ghall-bejjh jew għall-kiri. Kieku f'Malta llum, Satie kellel hobżu garantit!

Fis-sena 1912, Erik Satie ha spinta 'l quddiem meta bdew jintlaqgħu tajeb il-kompożizzjonijiet tiegħi umorūżi għall-pjanu. Kellu habta li jikteb ukoll xi noti (sentenzi lejn il-produttur tas-serata) fuq il-partijiet mužikali. Dawn spicċaw jingħadu ukoll u kien qed jinholoq ċertu stramberija waqt il-prestazzjoni ta' dawn ix-xogħolijiet. B'hekk spicċa jikteb ma' kull xogħol ġidid, "Lil min tikkonċera: Nipendilek li taqra tħajjaj dat il-kitba waqt is-serata. Injoranza ta' din l-istruzzjoni tista' twassal biex ninkorla ma' min jghidhom. Eċċeżżonijiet mhux accettati".

Għall-bejjha, Erik kien kuntent li l-mužika tiegħi qed tigħiġi minn iż-żgħix, iżda meta nduna li l-mužika riċenti tiegħi kienet qed taqqa' fuq widnejn torox, spicċa biex jitfa' harstu fuq kompożituri iż-ġgħix minnu biex jagħmel hbieb magħħom u jkollu s-sapport meħtieg tagħhom. Dawn il-kompożituri kienu Roland Manuel, Georges Auric u Jean Cocteau.

Ma' Roland Manuel, Erik beda jippubblika il-hsibijiet tiegħi b'haħna iktar ironja minn qatt qabel. Fosthom insibu *Memoires d'un amnesique* u *Cahiers d'un mammifere*. Ma' Jean Cocteau, incidentally bdew flimkien jikkomponu mužika għal max-xogħol ta' Shakespeare *A Midsummer Night's Dream*, fejn inħolq ix-xogħol mužikal bl-isem ta' *Cinq grimaces pour Le song d'une nuit d'ete*. Konsegwentement, fis-sena 1916 Satie u Cocteau hadmu fuq ballu bl-isem ta' *Parade*, li din fis-sena 1917 indaqqa għall-ewwel darba. Il-ballerini kienet mill-kumpanija *Ballets Russes* taħbi id-direzzjoni ta' Sergei Diaghilev. Is-set u l-kostumi kienu taħbi it-tutela ta' Pablo Picasso, u koreografija ta' Leonide Massine. Ma' Picasso, Erik iltaqa ukoll ma' kubisti ohra fosthom Georges Braque. Ma' Georges Auric, Erik waqqaf grupp jismu *Nouveaux Jeunes*. Bhalma r-russi kellhom *'The Five*, grupp ta' hames kompożituri hbieb li f'din ir-rubrika digħi ssemme (Cesar Cui, Modest Mussorgsky, Nikolai Rimsky-Korsakov, Alexander Borodin u Mily Balakirev), il-franciżi kellhom il-Groupe des six, kompost minn Georges Auric, Erik Satie nnifissu, Louis Durey, Arthur Honegger, Germaine Tailleferre, u iktar tard, Erik Satie ma baqx fil-grupp u żiddu Francis Poulenç u Darius Milhaud biex għaqdu s-sitta.

Mill-1919, Erik kien jiltaqa b'mod frekwenti ma' Tristan Tzara, li kien il-persuna nkariġata biex jidħlu fil-moviment *Dada*. Wara li Erik dahal fil-moviment u anke ikkontribwixxa fil-pubblikazzjoni

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

dadaista 391, kien inholoq xi diżgwit bejn xi membri u Erik naqqas ferm mill-interess. Kien fl-istess żmien meta madwar Erik Satie, inholoq grupp ta' kompożituri jismu *Ecole d'Arcueil* biċċ-ċentru tieghu jkun Erik Satie. Dan il-grupp kien jikkonsisti b'kompożituri bhal Henri Sauguet, Maxime Jacob, Roger Desormiere u Henri Cliquet-Pleyel. Ta' min jghid li Erik Satie, kien ukoll fuq baži ta' hbiberija tajba ma' Igor Stravinsky, kompożitur celebri Russu. Ukoll, Erik kien ikkompona silta bl-isem ta' *Sports et Divertissements*. Din kienet silta maqsuma f'ghoxrin biċċa u kull biċċa kienet relatat ma' ghoxrin pittura ta' Charles Martin. Hawn jidher biċċ-car l-ideoloġija ta' Satie fejn l-ebda biċċa m'hija itwal minn 2 minuti u l-inqas wahda hija twila 15-il sekonda biss. Satie kien laqqat ukoll ġimha

haba wara li kien bagħat postcard insulenti lil persuna li kkritikal bil-qawwi ix-xogħol tieghu *Parade*. Satie qatt ma' mar il-habs ghax spicċa rilaxxat minhabba reċċessjoni finanzjarja. Erik Satie kien wieħed li jikkonsma livelli għoljin ta' alkohol. Infatti, kawża ta' dan, Erik miet fl-eta' ta' 59 sena fl-1 ta' Lulju tal-1925 b'ċirrożi fil-fwied. Hu ġie midfun f'ċimiterju f'Arcueil. Ta' min jghid ukoll li wara mewtu, il-hbieb tieghu marru fil-dar tieghu biex jaraw x'halla warajh, b'mod specjalist biex jikkonservaw il-mužika kompożizzjoni tieghu. Fost diż-organizzazzjoni kbira, sabu numru kbir ta' umbrelle u żewġ pjanijet fuq xulxin, ta' taht li kien idoqq bih, u ta' fuq li kien izomm bhala armarju għall-mužika tieghu, posta u pakketti diversi. Hawn sabu ukoll mužika li kienet ghadha qatt ma ndaqqa, mužika skonoxxuta, u anke mužika li hu kien jghid li kien tilifha.

Wiċċ Imb'wiċċ ma' Charles Callus 'il-Kaltz'

minn Paul Micallef

Il-Birgu lil Charles shabu tal-ġenerazzjoni tieghu iktar jafuh bhala' il-Kaltz'. Ghalkemm hu dilettant kbir tat-tim tal-Juventus, u mar jarahom iktar minn tletin darba, pero` żewġ iħbieb tieghu fil-passat Charlot Agius u Antoine Agius magħruf bhala Alves li sfortunatament halliena fit-tal-ġimħaq ilu kienu tawħ dan il-laqam ghall-player internazzjonali tal-Bayern Munich u tal-Ġermanja, Kaltz. Min-naha l-ohra n-nies ta' certu eta` jaħfu bhala t-tifel ta' Ĝuži tal-hut, ghax missieru nistgħu nghidu li kien l-ahħar sajjied fil-Birgu meta probabbilment il-Birgu żmien żmien ilu kien beda bhala post tas-sajjeda!

Għażiela ta' Charles

Għażiela li għalikom nkun naf lil Kaltz ahjar f'din ir-rubrika għas-sempliċi raguni li Charles fil-passat kien jifform parti mill-Kumitat Ċentrali tas-Socjetà. Ċempiltu u mal-ewwel rajt id-disponibilità tieghu u għażiela li minflok imur jghum, kif jagħmel is-soltu, mal-mara tieghu fir-roqgħha bla b'bħar mill-isbah fil-ponta ta' Sant' Anglu, jpoġġi quddiemi f'kaffetterija fil-pjazza u hemm jibda jaqla l-baraxx tal-mistoqsjiet tieghi.

Mela għalina...

Charles, li hu msemmi għal nannuh min-naha ta' missieru Carmelo, twieled fil-5 ta' Mejju tas-sena 1965 fl-Isptar San Luqa, tal-Pieta' u l-familja tiegħu dak iż-żmien kienet toqghod f'dik li tisseqja il-Pjazzetta ta' San Filippu, biswit il-mahzeni principali tal-festa. U wara naturalment ġie mghammed il-parrocċa ta' San Lawrenz bil-parrini jkunu n-nanna Adriana u n-nannu Ĝorg.

Familja

Kif diga` ktibt missieru kien Ĝuži li kien ibiegh il-hut, filwaqt li ommu hi Orsla magħrufa bhala 'ta' Doda', oħt Lorry ta' Doda sid il-famūz Café Du Brazil li halliena f'qasir il-ghomor. Lil Orsla l-komunita' Lawrenzjana jafuha sew u jafu kemm hadmet fl-aktivitajiet ghall-qiegħ ta' fondi fiz-żmien meta jien kont fil-kumitat tal-festa fit-tmeni. Fil-fatt kienet tifforma parti minn triju mmirat li kien jikkonsisti ukoll fi Frances magħrufa bhala ta' Mabbli u Ċensa Livori li llum qiegħda tgawdi lil dak il-qaddis li kienet tant thobb u li flimkien ma' shabha tant hadmu għalihi. Infatti dak iż-żmien dan il-grupp kien il-mutur ghall-aktivitajiet tal-fund raising u isimhom kien jidher f'kull kartellun imwħahl mal-hajt tal-pjazza fejn kieni jippubbliċċizzaw dawn l-aktivitajiet tant fejjieda.

Charles għandu wkoll oħtu Ĝina li llum hi miżżewwga u toqghod ix-Xghajra.

Edukazzjoni

Bhal tfal ohra ta' żmienu Charles beda l-iskola tas-sorrijiet tal-Karmnu fi Triq San Lawrenz, wara, fl-iskola fi Triq il-Palazz l-Antik tal-Isqof u kompla l-iskola primaria il-Fortini fil-wied li nsibuh bhala ta' Santu r-Rokku. Wara, bhala skola sekondarja,

hu mar l-iskola ta' Bighi fl-ewwel żewġ klassiċi u wara mar it-Technical Institute f'Kordin. Interessanti kien il-fatt li missieru ġieli waslu sal-iskola ta' Bighi bid-dghajsa. Veru mezz originali kif Charles kien jevita t-traffiku u jasal fil-hin ghad-daqeq tal-qanpiena tal-bidu tal-lezzjonijiet! Eventwalment hu kompla l-istudji tieghu fil-management u fl-amministrazzjoni tal-futbol.

Żball ta' Identità'

Hawn Charles irrakkuntali li fil-Form 1 għal-xhur shah kien il-vittma ta' żball ta' identità` ghaxx hali tuh ma' tifel iehor bl-istess isem u tefghu fi klassi hażina. Issa dan it-tifel inzerta kien bagħtut hafna fl-iskola u fil-klassi fejn intbagħat ma setax jaqbad art. Min-naha l-ohra Charles intbagħat fi klassi inqas tajba fejn hu spikka fosthom, tant li kien jghin hafna lil shabu fl-iskola, u sar mahbub hafna u ma riedx jitlaq meta l-awtoritajiet indunaw bl-iż-żball.

Fid-dinja tax-xogħol

L-ewwel impieg tiegħu kien mal-kumpanija li tagħmel il-kowtijiet tal-fur mill-ġlud tal-foxes. Wara hu mar jahdem, kif għadu sal-lum wara erba' u tletin sena, mal-kumpanija tal-elettronika Delta f'Kordin. Hawnhekk hu jmexxi l-aspett tal-produzzjoni fid-Dipartiment Tekniku.

Tfulija

Minhabba li d-dar tal-familja Callus kienet fi pjazza, Charles kien ikollu ċans jilħab ma' shabu f'dik il-fethha. Charles kompla li dak iż-żmien il-Birgu kien maqsum fi kwartieri, fejn kien joqgħod, tal-pjazzetta, tas-simenta, tad-dahla, tal-mandragħ, tas-sur tal-kurdari eċċi u dawn kellhom speci ta' spazju li kienu jdawwru bhala ground tal-futbol. Hekk ġieli kellhom ukoll it-timijiet tal-futbol u anke kieni jagħmlu logħbiet kontra xulxin u anke leagues bejniethom u bhala tazza ġieli kieni jagħmlu dawk tal-plastic u bhala midalji kieni jaqbd xi biċċa ġebla tal-franka u kieni joborxuha bis-sandpaper u jagħmlu anki ġieli f'diversi forom fosthom tal-qlub.

Fost shabu l-iktar viċin tieghu kien hemm Manwel Adami, Michael Gatt, Joseph Schembri, 'l-iSgħendu' u Antoine Agius, Alves li kif ktibt diga', miet din is-sena.

Festi tat-tfal

Jien stess niftakar xi whud minn dawn il-festi fosthom tal-mandragħ, ta' triq Mistral li kien jieħu hsiebha illum Fr. John Avellino u anki fuq il-bejt tal-flat fi Triq Desain ta' sieħbi Antoine Scerri li llum jinsab l-Amerika. U Charles kien jieħu sehem attiv

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

fil-festa tal-mandraġġ billi nanntu Adriana kienet toqghod hemm. U niftakru li l-mandraġġ ma kienx kif naħfu illum bil-bini modern iżda propja mandraġġ!

Dawn il-festi kienu jkunu ukoll fuq baži ta' tlett ijiem u anki kienet issir quddiesa. Forsi minbarra il-purċiessjoni il-mument tal-iktar ghors kien meta kienu jtellghu l-istatwa ta' San Lawrenz jagħti id-dawl lill-ghomja fuq il-kolonna jew dak li kienet suppost tirrappreżenta l-kolonna. It-tfal kienu jarħi l-akkwati bil-pavaljuni tal-karti u anki bil-karti tal-lieħda wara il-festa propja u bħala nar kienu (u anke ahna konna) nużaw is-sulfarini u l-gassijiet u anke konna nixtru qishom rombli bl-istixxi u konna infaqqgħuhom bil-martell.

Toqba Beach

Charles kompla spjega li fis-sajf kellhom l-ghawm it-toqba u l-festi u fix-xitwa kellhom il-futbol. Charles kien fortunat li niesu kienu nies tal-bahar. Hekk kien imur ma' missieru jaqbad il-hut u kien iqatta' żmien jaqbad il-granċijiet u meta jkun jaf li hemm xi tifel bħalu li jibża' minn hom kien jitfaghhomlu.

Gieli kien imur ma' kuġinu (anki kuġinuwi) Charlie Attard, il-Virdis, maz-ziju ta' missieru, il-famuż Pawlu Bażari bid-dghajsa tieghu.

Jiftakar li dak iż-żmien biex jitgħallmu jghumu naturalment it-toqba kienu jitfghu t-tfal il-bahar marbutin b'ċima u kienu jħalluk tithabat sakemm ikunu certi li tkun kważi se tegħreq imbagħad forsi ... jsalvawk.

Memorji

Lil Charles staqsejtu għal xi rakkont ta' ċkunitu. Hu ftakar li darba kien hemm tifel li kien jismu Johnny u tal-eta` tieghu kien itwal minn shabu. Ta' nsara li kienu lil dan it-tifel kienu jistaqsuh li kif inhu it-temp hemm fuq? Mela darba Charles thajjar mill-ohrajn u staqṣihs l-istess mistoqṣja. Dak pront wieġbu 'ix-xita' filwaqt li beżaq lu u imliek bir-rieq tieghu. Kulhadd hadha b'ċajta u anke dahqu, dahqa fuqha.

Jiftakar li darba kienu haduhom bid-dghajsa fuq l-Aircraft Carrier l-Ark Royal u anke jiftakar jara lill-Vulcan Bomber jisplodi fl-ajru u jinharaq u wara kien spicċa fi Triq is-Santwarju, f'Haż-Żabbar fejn spicċa anke qatel Maltija.

Jiftakar ukoll li fil-praċċett, li bhall-grizma għamlu fil-parroċċa tagħna, kien għamel il-geddu u kien bil-buri u sal-lum ma jafx għaliex.

Divertiment ġirbi

Dak iż-żmien it-tfal kien iktar johorgu barra u kienu jqattgħu hafna hin fosthom fil-Youth Centre imwaqqaf minn Dun Pawl Camilleri fi Triq Desain. Min tal-eta` tieghi u ta' Charles, ma jiftakar ix-talba 'tini ċombu ġan? Din kienet issir biex Ġanni Agius, li kien jieħu hsieb il-Youth Centre, kien jagħti ċombu biex biha nilghabu it-table soccer.

Imbagħad is-Sibt u l-Hadd kulhadd kien jerhilha għas-sala tal-parroċċa sabiex jaraw xi film tal- kajboys u l-indjani u b'sixpence tixtri twistees u coca u tagħmel festa. Gieli wkoll kien hemm xi xena tal-bewx li dlонk l-imqas taċ-ċensur ikun digħi għamel herba biha!

Bhat-tfal ta' żmien Charles kien imur il-mużeww, kien ukoll abbi, u wara anke jattendi fiċ-Čentru Żgħażagh Vittoriosa li kien immexxi minn Dun Lawrenz Bonnici. Hawn jiftakar li kienu jsiru it-tournaments tat-timijiet u anke kienu jilghabu friendlies fl-Oratorju ta' Birkirkara. Jiftakar sett gearrijiet li kienu irrakmati u kienu bil-kuluri tat-tim tal-Mantova.

Zogħżija

Meta tħarfarr iż-żejed imbagħad kienu bdew imorru barra il-Birgu, l-ewwel it-talkies ir-Rialto Bormla imbagħad bil-mod il-mod bdew johorgu mill-Birgu u jmorru jippassiġġaw Triq ir-Repubblika, il-Belt Valletta u xi disco bhas-6th Form, Phoenicia u wara anke tas-Sliema u Paceville f'postijiet bhat-Tiguglio u anki r-Raffles.

Għajnuna fil-Knisja

Meta kien żgħir u anke meta kiber ftit kien ihobb imur jghin lir-

Renzo s-sagristan fl-armar tal-knijsa u darba fit qabel il-mota kien preżenti meta Dun Guzepp Caruana (Alla jahfir!) kien qed ilibbes l-istatwa titulari ta' San Lawrenz u kien hemm bżonn li din tintrefa u serhuha fuq dahar Charles. Hawn Charles irrealizza kemm l-istatwa weħidha hi hafifa u t-toqol hu dovut ghall-pedestal u l-bradella u dan hassu meta darba refa fi.

Għajnuna lil tal-armar ta' barra

Miħabba l-involviment ta' ommu fl-attivitàjet, specjalment meta ma kienx jaħdem, hu kien imur magħha fil-coffee mornings u l-afternoon teas fiz-żmien meta kien hemm nies bhal Noel Castillo, Anton Collins, Tony Raggio, Karmenu Scicluna, Charles Gellel, jien stess u ahna konna dejjem taħt il-gwidha ta' Anton Gellel u ta' Salvu Attard.

Futbol

Charles għamel żmien ukoll jilgħab il-futbol u qalli li ghall-ewwel ma kelluxx żarbun tal-futbol propja iżda kien juža safety shoes u kien jaġħmel strixxi tal-injam fihom. Hu kien jilgħab Under 16 mal-Vittoriosa Liberty ta' Ĝużi Formosa, il-Mouse. Min ma jafx il-Mouse il-Birgu? U Charles Camilleri, il-Banana. Min ma jafx il-Banana il-Birgu? Kien jilgħab ukoll mal-Youth Centre u anke under 21 mal-Vittoriosa Stars u lagħab xi logħbiet friendlies mal-Vittoriosa Stars is-Shreiber u wara Pace Grasso. Il-pożizzjoni tieghu kienet ta' full-back.

Football Nursery u iżjed

Iktar tard għal madwar 8 snin hu kien involut fil-futbol nursery tal-Birgu fejn għal xi żmien kellhom iktar minn 100 tifel u tifla u anke fiz-żmien kien inholoq it-tim tal-Kottonera magħqu, proġetti li issa sfortunatament sfaxxa. Wara hu għamel żmien bhala PRO mat-tim tal-kbar tal-Vittoriosa Stars.

Għall-tliet snin hu kien parti mill-istaff tekniku tat-tim ta' Balzan u anke ha sehem fit-training camps barra minn Malta u pparteċċiepa fil-kompetizzjonijiet tal-UEFA.

Rock Opera

Fis-sebghinijiet iż-żgħaż-żgħażaqha tal-Birgu inhakmu mis-seher ta' ġeneru ġdid introdott minn hija Horace Micallef u Lawrence Aquilina, li kienet ir-rock opera. Bdew bl-immortali Jesus Christ Superstar, wara Evita u anki tentattiv ta' Chess. Charles ma setax jongos li ma jingārxi minn din il-mewġa moderna u fis-sena 1988 hu kien ha sehem bhala qassis kbir u parti mill-folla f'Jesus Christ Superstar, meta din kienet saret fl-Istitut Kattoliku. Jiftakar li l-provi kienu bdew fil-knijsa tat-Trinita` u komplew fis-sala tal-parroċċa.

Wara hu ha sehem fir-Rock Opera Evita bhala suldat. Wara kien bdew ir-rehearsal ta' Chess iżda li ma komplewx u ankie il-grupp ta' Horace kien għamel rock opera originali, Iskra.

Minn Claudia għal... Mrs Callus

U appuntu ir-rock opera kien il-kaġun li jiltaqqa' ma dik li kellha tkun il-mara tieghu Audrey Anne Randich li kienet tieku sehem f'Jesus Christ Superstar kemm bhala parti mil-folla u kemm bhala Claudia, il-mara ta' Pilatu.

Huma komplew johorgu flimkien sa meta fil-31 ta' Mejju tas-sena 1992 iż-żżeewġ fil-knijsa tagħna u marru joqogħdu f'Wied il-Għajnej f'dar li jisimha, ma taqtgx? Iva sewwa St. Laurent (bhal tieghi). Minn dan iż-żwieġ huma kelhom tifel bl-isem ta' Luca u .... Ma taqtgx? Iva Lorenzo, li llum għandu 25 sena.

Sehem fil-Kažin tal-Banda

L-ewwel kuntatt mal-kažin kien li Charles kien iqatta' hafna żmien fil-bitha tal-kažin jisma l-istejjer tas-Sur Manwel Attard u jilgħab l-isnooker.

Billi fil-kumitat kien hemm l-ex president Lorry Farrugia u ibnu Simon, Ġanni San Filippu u li dawn kollha b'xi mod jew iehor jiġu minnu, u wkoll kien gej il-perjodu taċ-ċentinarju tal-Parroċċa, fis-sena 1989 hu dahal fil-kumitat bhala membru.

Dak iż-żmien kien żmien eċċitanti u impenjattiv b'hafna proġetti bhal dak tas-sala. Hu jiftakar li kien jghin billi jqatta l-wallpaper minn mal-hajt, fit-tibbid tal-kažin minn fuq sa isfel u tant u tant

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

xogħol iehor.

Qtugħ ta' Dawl

Hu jiftakar li fiċ-ċentinarju kienet saret akademja il-knisja u wara il-mistednin distinti kienu gew mistiedna il-każin ghall-riceviment. Charles Dakinhar kien *usher fil-bieb*. Kif il-Prim Ministro ta' dak iż-żmien, Dr. Eddie Fenech Adami, rifes l-ghatba tal-bieb tal-każin, imur id-dawl. Tistgħu timmaġinaw x-paniku qam dak il-hin. Jiftakar sew li l-mara tal-Prim Ministro, is-Sinjura Mary Fenech Adami, bdiet tikkalmahom u tgħidilhom li dawn affarrijiet li jiġru. Is-sabiha hi li x-xahar ta' wara Audrey Anne marret tahdem mal-Prim Ministro ... din id-darba fid-dawl, f'Kastilja! Hi damet tahdem hemm għal sbatax-il sena shah.

Fil-Kumitat

Charles għamel 4 snin membru tal-kumitat fejn flimkien ma' Lorry Scicluna taw spinta l-logħba tas-Snooker fil-każin fejn anke il-mejda tal-każin ġiet magħiżula biex fuqha jintlagħab tournament Nazzjonali De La Salle fejn fost il-partecipanti kien hemm Pawlu Mifsud u Tony Drago.

Opinjonijiet

Bhas-sotu biex nagħlaq nistaqsi lil Charles il-fehmiet tieghu fuq ...

Il-każin

'Il-każin tal-Banda illum wara it-tmexxija twila ta' Lawrence Farrugia bhala President huwa ġawhra u ass kbir għall-Birgu.

Lorry kien u ghadu leader li jijspirak pero` illum hemm demm żaghżugh ġdid u hafna entużjażmu li jiggarrantixxi futur sabih għal din is-soċjeta`. Nammira il-mod kif is-soċjeta` hadet sehem fil-festa ta' din is-sena u l-mod kif qed tattira iktar tfal lejn il-każin, hu nnovattiv u interessant'.

Fuq il-festa

'Il-festa tjiebet u kibret hafna. Hu tajjeb li qed jinstabu mezzi ohra sabiex jingżeibu fondi minn barra il-Birgu u mhux mill-istess nies tal-Birgu. Nissuġġerixxi li għandu jsir mużew permanenti tal-amar, idejalment f'San Filippu, fejn ikun hemm visual projections, armar u affarrijiet ohra relatati'.

Fuq il-Birgu

'Hawn tfal u żgħażagh mill-Birgu li għadhom mimlija bl-entużjażmu ghalkemm bhali ma joqghodux il-Birgu. Iżda l-futur hu incert ghax dawn it-tfal mhux qed isibu fejn joqghodu il-Birgu u iktar ma jghaddi ż-żmien iktar din il-problema qed tikber'.

Għeluq

B'dawk il-kummenti sinċiera sellimt lil Charles u lil martu Audrey Anne, li akkumpanjatu waqt il-interviżta. Jien cert li min bhali jaf lil Charles jaf kemm hu persuna sinċiera, dejjem titbissem u għandu sens kbir ta' dak li jisseqja 'joie de vivre', l-entużjażmu ghall-hajja li ukoll jittieħed minn ta' madwaru. Pero kwalita` ohra li tispikka f'Charles, u anke f'milku, hi l-imhabba kbira u anke l-impenn li hu kelleu u għandu għal dak li hu Vittoriosan speċjalment taħbi il-kappa Lawrenzjana. U l-eżempju tieghu għandu lilna lkoll ikaxkarna.

ATTIVITA` GHAX-XHUR TA' SETTEMBRU - OTTUBRU 2019

Il-Hadd 1 ta' Settembru

Fis-7.30pm Servizz ġewwa tas-Sliema għall-Festa ta' San Girgor

Il-Hamis 5 ta' Settembru

Fis-7.00pm Attivita` mill-Kunsill ta' Jum il-Birgu

Is-Sibt 7 ta' Settembru

Jum il-Birgu

Il-Hadd 8 ta' Settembru

Festa Nazzjonali – Jum il-Vitorja

Il-Hamis 12 ta' Settembru

Fis-7.30pm Servizz fl-Isla għall-Festa ta' Maria Bambina

It-Tlieta 17 ta' Settembru

Fis-7.00pm Laqgha tal-Kummissjoni Banda

Is-Sibt 21 ta' Settembru

Festa Nazzjonali Jum l-Indipendenza

Il-Hadd 22 ta' Settembru

Hlas tal-Bandisti Sena 2019

It-Tlieta 24 ta' Settembru

Hlas tal-Bandisti Sena 2019

Il-Hadd 29 ta' Settembru

Fis-7.00pm Laqgha Kummissjoni Birgu Fest

It-Tnejn 30 ta' Settembru

Fl-10.00am Laqgha Ġenerali Statutorja

Is-Sibt 5 t'Ottubru

Fis-6.30pm Laqgha Ġenerali Għaqda Każini tal-Banda

It-Tnejn 7 t'Ottubru

Fit-8.00pm Ikla Familjari fuq is-Simenta

Il-Ġimħa 11 t'Ottubru

Fis-7.00pm Laqgha tal-Kummissjoni Billiard

Is-Sibt 12 t'Ottubru

Birgu Fest 2019

Il-Hadd 13 t'Ottubru

Birgu Fest 2019

It-Tlieta 15 t'Ottubru

Birgu Fest 2019

Is-Sibt 19 t'Ottubru

Gala Night Launch DVD Festa 2019

It-Tlieta 22 t'Ottubru

Fis-7.00pm Laqgha Kummissjoni Statut

Il-Hamis 24 t'Ottubru

Fis-7.30pm Servizz għat-Turisti mill-Banda Vittoriosana San Lawrenz

Is-Sibt 26 t'Ottubru

Fid-9.00pm Servizz ġewwa l-Gudja għall-Festa tal-Madonna taċ-Ċintura

hsbc.com.mt

2380 2380

HSBC

Approuvé par la Banque HSBC Bank Malta p.l.c., 116, Triq i-Arċisqof, Valletta VLT1444

MIFSUD GARAGE LTD.

IRONMONGERY

Għal dak kollu li wieħed ikollu bżonn għad-dar

56, LA VALLETTE STREET, VITTORIOSA

Tel: 2180 7535

BUILDING CONTRACTERS, PLANT FOR HIRE

Cranes

Bobcats

Tower ladders

Mini skips

Concrete mixer with High up

356 99499623

paul.ciliabros@gmail.com

PAUL CILIA

assigurazzjoni fuq
il-hajja b'xejn meta
tixtri karozza

impawn lejn is-suċċess tiegħek

Is-self personali kollu huwa suġġett ghali-kriterji normali ta' self u ghali-approvazzjoni finali mill-fergħa tiegħek tal-BOV. Il-benefiċċju ta' assigurazzjoni b'xejn fuq il-hajja huwa ta' massimu ta' €25,000 għal kull facilità, sal-ot ta' 69 sena jew sakemm titħallas il-facilità skont x-jaghlaq l-ewwel. Japplikaw xi termini u kundizzjonijiet.

BOV

Bank of Valletta

BOV PERSONAL LOANS

2131 2020 | bov.com

Mahrug minn Bank of Valletta p.l.c.,
58, Triq San Zekka, il-Belt, Valletta VLT 1130

Breakaway Travel

Blacktown

George Vella
Managing Director

94 Cnr Main & Campbell Street
BLACKTOWN NSW 2148
PO Box 27, BLACKTOWN NSW 2148

Tel: 02 9622 7799
Fax: 02 9671 6706
Mobile: 0408 079 246
Email: grella@breakawaytravel.com.au

*Proud to be associated with the Committee
of the St Lawrence Band Club, Vittoriosa, Malta*

